

KÖSZÖNŐBESZÉD

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Őszintén szólva igencsak meglepett a Szenteleky Irodalmi Díj, annál is inkább, mert ez idáig valahogyan elkerültek az elismerések. Talán éppen ezért szolgál nagy örömömre és meglepedésemre! Meg azért, mert a bizottság nem egy művet, hanem egy hosszabb ideig tartó művelődéstörténeti publicisztikámat értékelt. Számomra még azért is oly jelentős e díj, mert előttem olyan jelességek kapták, mint Herceg János, Bori Imre, Bányai János, Szeli István, Fehér Ferenc, Németh István és Kalapis Zoltán.

Jóleső érzéssel nyugtáztam, hogy immár a szakmabeliek is figyelemmel kísérik publicisztikámat, amely hangsúlyozottan Bánát-központú, e tájegység gazdag művelődéstörténetéből táplálkozik. Abból a szinte kiapadhatatlan forrásból, amelyet egy életen át lehet kutatni, s amely sikerélménnyel és felfedezésekkel viszonyozza a kutatónak a fáradságot. Engem is éppen a felfedezés esélye, illetve a felfedezés öröme meg a kíváncsiság kalauzolt hazai és külföldi levéltárakba, könyvtárakba és közgyűjteményekbe, de mindebbe már korábbról benne foglaltatott Bánát-szeretetem. Azok a még Bókán, gyermekkoromban hallott, valós vagy legendás történetek, amelyek az egykori bánáti urakról és nagybirtokosokról szóltak: a Dánielekről, a Probszokról, a Jagodicsokról, a Csekonicsokról, a Mályokról stb.

Az utóbbi tíz évben publikált tanulmányaim Bánát művelődéstörténetének csupán egy kis töredékét csillogtatják meg, illetve annak néhány fontos szereplőjét ragadják el a feledéstől. Mindez, stílusosan fogalmazva, csak a jéghegy csúcsa. Rengeteg feltárómunka vár még nemcsak rám, hanem mindazokra,

Elhangzott a 2002. évi Szenteleky-díj átadásán

akik ezzel foglalkoznak. Hiszen sok esetben még az alapozásnál tartunk, csupán az a kérdés, vagyunk-e elegenden, s eléggé elhivatottan tesszük-e a dolgunkat.

Igaza van-e Lewis Mumford amerikai írónak, amikor azt mondja, hogy „a hagyományőrök pesszimistán tekintenek a jövőbe és optimistán a múltba”? Nem tudom, lehet, hogy így van.

Mivel e díj további munkára kötelez, el kell mondanom, hogy optimista vagyok, hiszen sok tervem van, és több bánáti témát szeretnék még feldolgozni, illetve befejezni: A Nagybecskereki Piarista Gimnázium történetét, a bánáti magyar nyelvű sajtó meg a bánáti nyomdászat történetét, de több irodalomtörténeti témát is: Herczeg Ferenc bánáti éveit, Lauka Gusztáv nagybecskereki éveit, Todor Manojlović és Ady Endre nagyváradi kötődéseit, az 1918 előtti bánáti magyar írókat stb.

E díj kapcsán szeretném megköszönni mindazoknak a segítségét, akik az elmúlt évtizedben valamilyen módon segítettek, s remélem, a jövőben is segítik majd kutatásaimat vagy köteteim megjelenését. Tehát szüleimnek, családomnak, kollégáimnak, barátaimnak, nem utolsósorban pedig munkáim szakvéleményezőinek, szerkesztőinek és kiadójának is.

Ez az elismerés részben nekik is szól.

Köszönöm szépen!

NÉMETH Ferenc

Torok Sándor: Szeptemberi moduláció, pasztell